

[Poulsgaard]

Amt f.eks. overvejer at levere til sygehusene ved direkte køb for at undgå apotekerne. Er der mulighed for sådan en handling fra Nordjyllands Amts side?

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg skal takke ordførerne for den åbne holdning og positive ånd, som har præget indlæggene.

Jeg har megen forståelse for, at det måske kan være vanskeligt at gennemskue, hvordan en sådan ordning kan virke i et konkret eksempel, og det skal jeg meget gerne bidrage til at belyse over for udvalget, hvis man har ønske om det.

Lovforslaget giver hjemmel til at holde apotekernes rabatgivende leverancer uden for apotekernes indbyrdes udligningssystem.

Jeg kunne måske give et lille eksempel for at illustrere, hvad det er for et problem, lovforslaget skal løse.

Hvis vi tænker os en lægemiddelpakning med en indkøbspris på apoteket på 500 kr., bærer den efter de gældende avanceregler en avance på 173 kr. 75 øre og har altså en ud-salgspris på 673 kr. 75 øre. Ved leverancer til sygehus eller lignende ydes der 10 pct. rabat, og prisen bliver altså 606 kr. 40 øre. På et stort apotek udløser salget yderligere en 13 pct.s udligningsafgift, dvs. 78 kr. 83 øre, som går fra, og på alle apoteker et pensionsbidrag på 1,65 pct., dvs. 10 kr. Herefter er der 17 kr. til rest til dækning af apotekernes øvrige omkostninger og overskud.

Det bemærkes, at 500 kr. i indkøbspris ikke er usædvanligt ved sygehusleverancer, og det er klart, at en sådan leverance afhængigt af omstændighederne kan være direkte tabsgivende for en sådan apoteker og i hvert fald vil blive det, hvis avancestrukturen gøres yderligere degressiv, sådan at avancen på dyre pakninger sættes ned.

Det er her, vi er ved nøglen til det hele, for det var en klar forudsætning for apotekerloven, da den blev vedtaget af et bredt flertal her i Folketinget, at man skulle tilsigte en avancestruktur med en mere degressiv avance, altså en lavere avance for de dyreste varer. Forudsætningen for, at man kan gøre det, er, som det fremgår af eksemplet her, at der er en sådan hjemmel til at holde rabatten uden for udligningen, for man har ligesom

nået grænsen for, hvad det gældende system kan bære.

Jeg håber, at det illustrerer det, som er det enkle udgangspunkt for lovforslaget her.

Der er altså tale om en beskeden ændring, som ikke vil ændre meget på udligningssystemets generelle virkemåde, og den fordel, som en apoteker med rabatgivende leverancer vil få, vil blive dækket af apotekerne som helhed, og derved påvirker det heller ikke indtægtsstrukturen for apotekerne væsentligt. Men alt det kan man naturligvis vurdere nærmere også i lyset af vurderingen af, hvilke former for afgiftsfritagelse der i givet fald skal finde sted her.

Til hr. Poulsgaard, som spørger, om dette lovforslag har noget at gøre med de tanker, der har været rejst i enkelte amter med hensyn til at gå ind i en grossistvirksomhed for lægemidler, kan jeg sige, at det er mit indtryk, at det ikke berører dette spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 167:

Forslag til lov om ændring af lov om lån til betaling af ejendomsskatter og om ændring af ligningsloven. (Lån til ejere af en del af en ejendom m.v.).

Af indenrigsministeren (Enggaard).
(Fremsat 15/1 87).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 123:

Forslag til lov om ændring af lov om lån til betaling af ejendomsskatter og om ændring af ligningsloven. (Lån til efterlønsmodtagere).

Af Stavad (S) m.fl.
(Fremsat 4/12 86).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg er glad for, at der er mulighed for at behandle de to lovforslag i sammenhæng, og jeg skal derfor knytte bemærkninger dels til det forslag, regeringen har fremsat, dels til det forslag, Socialdemokratiet har fremsat.

Hovedformålet med regeringens forslag er at få ændret loven, så der bliver hjemmel til, at personer, der ejer en del af en ejendom, kan få lån til betaling af en forholdsmæssig del af ejendomsskatterne. Det forslag var oppe og vende ved den sidste større revision af ordningen i 1982. Ved den lejlighed undlod man af administrative grunde at indføre generelle regler, som gav en samejer adgang til at opnå lån til en forholdsmæssig del af ejendomsskatterne.

Det gælder dog ikke, hvor der er tale om ægtefæller. Her er der altså ingen problemer.

Men i andre tilfælde kan lån vedrørende en ejendom, der ejes af flere, kun ydes som ét samlet lån til alle ejerne. Det vil f.eks. sige, at en person, der ejer og bebor den ene del af et tofamilieshus, ikke kan få indefrosset ejendomsskatterne, hvis ejeren af den anden del af huset enten ikke opfylder betingelserne eller ikke ønsker at medvirke til optagelse af et fælles lån.

Det må nok erkendes, at det kan føles mindre rimeligt. Vi har derfor foreslået, at der bliver en almindelig adgang for delejere til at få indefrosset en forholdsmæssig del af ejendomsskatterne.

Det andet punkt i regeringens lovforslag, jeg vil nævne, vedrører de pantebreve, der skal udstedes som sikkerhed for lånene. De skal ifølge loven have oprykkende prioritet, og det vil sige, at kommunerne ikke kan rykke for nye lån. Det kan betyde, at låntagerne bliver afskåret fra at optage realkreditlån f.eks. til boligforbedring. Vi er fra kommunal side blevet gjort opmærksom på, at det virker noget stift, og derfor er der medtaget en bestemmelse i lovforslaget, der giver kommu-

nerne adgang til at rykke med deres pantebreve, når bare de holder sig inden for ejendomsværdien.

Det var, hvad jeg ville sige om regeringens lovforslag.

Så er der Socialdemokratiets forslag, lovforslag nr. L 123, som går ud på, at efterlønsmodtagere skal have adgang til at få indefrosset ejendomsskatterne.

Efter den gældende lov skal en ansøger eller dennes ægtefælle enten være fyldt 65 år, eller der skal være tale om, at de får udbetalt en af nogle nærmere angivne pensionstyper. De pensioner, der er aktuelle i den sammenhæng, er folkepensionen og de forskellige former for førtidspension. Desuden er der en generel bestemmelse i loven om, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan dispensere fra aldersbetingelsen, det vil sige, at der er en mulighed for, at der efter en konkret vurdering kan ydes lån til ansøgere, der anses for at have et særligt behov for det.

Socialdemokraternes lovforslag betyder altså, at der er en gruppe mellem 60 og 65 år, der vil komme ind under låneordningen.

Da vi fik den første lov i 1965, var der tale om et rent tilbud til kommunerne. Det var altså helt op til den enkelte kommune, om man ønskede at indføre låneordningen. I 1972 blev det gjort til en pligt for kommunerne at yde lån til ejendomsskatterne; i 1982 sløjfede man de økonomiske kriterier, altså bestemmelsen om, at ansøgerens økonomiske forhold skulle tale for ydelse af lån.

Der er altså i tidens løb sket kraftige udvidelser af lovens område. Så kan man selvfølgelig altid diskutere, om der er behov for yderligere ændringer.

Regeringens principielle opfattelse er her, at man skal være varsom med at udvide kredsen af låntagere alt for meget. Det er, når det kommer til stykket, et tvivlsomt gode at få lov til at udsætte sin skat mod at pantsætte sin ejendom. Derfor mener vi, at denne mulighed kun bør gælde personer, som ufrivilligt har beskedne økonomiske vilkår, altså typisk ældre mennesker eller folk med helbredsbetingset pension.

Når folk går på efterløn, behøver det ikke at være ensbetydende med, at de generelt kommer i en økonomisk situation, som kan begrunde, at de i modsætning til andre 60-65-årige skal have adgang til at få indefrosset ejendomsskatterne. Hvis efterlønsmodtagere

[Indenrigsministeren]

skal have denne mulighed, bør den vel også udstrækkes til personer med delpension og til alle med faldende indkomster i det hele taget.

Alt i alt er det mit indtryk, at man med den gældende lov er nået frem til en rimeligt vid afgrænsning af låneadgangen, og at der ikke kan siges at være noget mere markant behov for en sådan marginal ændring, som jeg synes Socialdemokratiets forslag er udtryk for.

Jeg vil samtidig minde om, at der i forbindelse med frikommunerne har været udtrykt interesse for lån til efterlønsmodtagere. Regeringens forslag om ændring af frikommune-loven har bl.a. en bestemmelse, der vil kunne give frikommunerne adgang til at yde lån til efterlønsmodtagere. Der vil således i den forbindelse blive gjort nogle erfaringer, så man på det grundlag senere kan tage stilling til spørgsmålet om en generel lovgivning.

Men som tingene ligger i dag, går regeringen ind for, at det af Socialdemokratiet fremsatte lovforslag forkastes, mens jeg naturligvis kan anbefale det af regeringen fremsatte lovforslag til vedtagelse.

Stavad (S):

Da det socialdemokratiske forslag behandles sammen med regeringsforslaget, skal jeg gøre et par bemærkninger til ministerens forslag, men vente med yderligere kommentarer i forhold til det socialdemokratiske forslag, indtil jeg har hørt meldingerne fra ordførerne. Jeg håber, at de bliver mere positive end det, ministeren gav udtryk for.

Vi er fra Socialdemokratiet parat til at støtte ministerens lovforslag. Vi mener, det er nogle fornuftige ændringer, ministeren foreslår. Men hvis det socialdemokratiske forslag er udtryk for marginale ændringer, må vi vel sige, at ministerens forslag er endnu mere marginalt.

Jeg har kun et enkelt spørgsmål til ministeren, og det er, om ikke de nye stempelregler, der blev vedtaget i forbindelse med kartoffelkuren, også omfatter de ejerpantebreve eller skadesløsbreve, der skal udstedes i forbindelse med lån til betaling af ejendomsskatterne, og om ikke det er et problem. Hvis vi tager et ejerpantebrev eller skadesløsbrev på 50.000 kr., der skal tinglyses, så starter man som udgangspunkt med en udgift til

stempling, tinglysningsomkostninger og udstedelsesomkostninger, vel i størrelsesordenen omkring 3.000 kr., som skal betales kontant. Det tror jeg er et så stort beløb, at det afholder mange fra at gå ind i at stifte lån til ejendomsskatterne.

Hvis det er rigtigt forstået, at det forholder sig sådan, vil jeg derfor spørge ministeren, om der ikke var en mulighed for, at man kunne lave en undtagelse, der svarer til den undtagelse, vi har i forvejen i forhold til ejerpantebreve, der udstedes i beboelsesejendomme, men alene lægges til sikkerhed for en erhvervsmæssig kredit. Hvis det pågældende ejerpantebrev eller skadesløsbrev fik en påtegning, så det alene kunne bruges til det formål, kunne man så ikke finde en løsning, så vi undgår disse meget store omkostninger i den sammenhæng?

Jeg håber, ministeren vil give et svar, ellers må vi vende tilbage til det under udvalgsarbejdet.

Karen Højte Jensen (KF):

Socialdemokratiet fremsætter forslag om, at efterlønsmodtagere skal kunne få indefrosset ejendomsskatter, ligesom borgere, der modtager pension eller er fyldt 65 år, i dag kan få det.

Jeg vil gerne her lægge vægt på, at efterlønsordningen er en ordning, der hører arbejdsmarkedet til, hvorimod de forskellige pensionsordninger jo er sociale foranstaltninger. Jeg ville være meget tilbageholdende med at anbefale, at borgere, der er inde under arbejdsmarkedsforanstaltninger, på dette område ligestilles med borgere, der oppebærer ydelser fra det sociale område, og det er jo det, lovforslag L 123 lægger op til. Faktisk altså en indførelse af et helt nyt princip.

Efter konservativ opfattelse ville dette logisk set medføre, at efterlønsmodtagere skulle kunne få del i de sociale ydelser, som pensionister i øvrigt har adgang til.

Må jeg også pege på den kendsgerning, at efterlønnen økonomisk set jo ligger noget over pensionerne.

Vi mener ikke, der er anledning til at gå ind for dette lovforslag.

Hvad angår ministerens lovforslag, finder vi, det er rimeligt og en positiv ting for en lang række pensionister, at personer, der ejer en del af en ejendom, kan få lån til betaling

[Karen Højte Jensen]

af en forholdsmæssig del af ejendomsskatterne. Vi mener også, at når et lån skal tilbagebetales, så er det positivt, at man også her kan gøre det delvis i forhold til den del af ejendommen, man har part i.

Herudover foreslår indenrigsministeren, at der skal være en rykningspåtegning på pantebrevene, sådan at disse lån ikke blokerer for, at pensionister, som ønsker et realkreditlån, f.eks. til forbedring af deres bolig, kan få dette. Det kan vi også tilslutte os.

Bente Nielsen (V):

Jeg skal komme med et par bemærkninger til Socialdemokratiets forslag, lovforslag nr. L 123.

Vi har løbende fået udvidet adgangen til at få indefrosset ejendomsskatterne siden den første spæde begyndelse i midten af 1960erne. Kriteriet har hidtil været, at denne ordning kun skulle gælde personer, som ufrivilligt har beskedne økonomiske vilkår – altså typisk ældre pensionister eller syge, der har fået pension – men ikke efterlønsmodtagere eller andre grupper.

Principielt er vi i Venstre af den opfattelse, at det er forkert – og at det kun er en stakket frist – at kunne udsætte betalingen af sin skat mod at pantsætte sin ejendom.

Venstre kan derfor ikke støtte Socialdemokratiets lovforslag.

Agerschou (SF):

Med de forslag fra indenrigsministeren, vi har behandlet i denne uge, kan man konstatere, at man i Indenrigsministeriet er i gang med at rydde op i skufferne her i foråret, og det er da al ære værd, at man har tid til den slags ting. Det er dette forslag, hvor indenrigsministeren tager fat på et par hjørner omkring ordningen med indefrysning af ejendomsskatter som lån, da også udtryk for.

Vi synes, det er nogle rigtige hjørner, nemlig for det første at udvide ordningen til også at omfatte personer, der kun ejer en del af en ejendom, og for det andet den ændring, der betyder, at et ejerpantebrev kan tjene som sikkerhed; den synes vi er god. Det betyder rimeligvis, at der er flere, der vil føle sig tiltrukket af denne mulighed.

Det vil sige, at vi alt i alt kan tilslutte os lovforslaget fra indenrigsministeren.

Vi kan også tilslutte os lovforslaget fra Socialdemokratiet om at lade hele denne ordning udvide med endnu en persongruppe, nemlig efterlønsmodtagere. Vi forstår egentlig ikke argumentationen fra indenrigsministeren. Indenrigsministeren har jo selv foreslået den mulighed indføjset som frikommuneforsøg, og vi synes, det er et eksempel på, at hele frikommuneprojektet ligger i ruiner. Man tager revl og krat med.

Der er ingen som helst grund til at lave forsøg med at lade denne ordning omfatte efterlønsmodtagere. Det er en veldokumenteret, velprøvet ordning, så enten går man ind for, at efterlønsmodtagere kan blive omfattet, eller også gør man det ikke. Der er ingen grund til at lade det være et forsøg, og som sagt går vi ind for, at ordningen også kommer til at omfatte efterlønsmodtagere.

Vi regner også med, at CD går ind for det, fordi CD ved adskillige valgkampe har programmeret sig selv som et parcelhusparti, og derfor må de naturligvis støtte dette forslag.

Vi regner egentlig også med, at de Radikale, når de får tænkt sig om og får læst bemærkningerne til forslaget, går ind for det, fordi det vil være i smuk overensstemmelse med de Radikales socialliberale tradition; selv om den er blevet glemt indimellem de sidste 4 år, har vi dog indtryk af, at man er kommet til at huske lidt på den de sidste 3-4 måneders tid.

Vi forudser, at der vil være et komfortabelt flertal for Socialdemokratiets forslag.

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg kan betro hr. Agerschou, at vores socialliberale holdning også vil gøre sig gældende, når jeg lidt senere skal sige et par ord om det socialdemokratiske lovforslag.

Men først regeringens lovforslag, som vi fra radikal side kan støtte. Vi finder det rigtigt, at personer, som er medejere, altså ejer en andel af en ejendom, også får mulighed for at få lån til betaling af en forholdsmæssig del af ejendomsskatterne.

Vi finder det også rigtigt, at der åbnes for rykningsmuligheder, så man får en rykningsret inden for ejendomsværdien netop i sådanne tilfælde som nævnt her, hvor der f.eks. kan være tale om boligforbedring. Det er en fælles interesse mellem ejeren og samfundet.

[Ole Vig Jensen]

Vi støtter lovforslaget, et lille forslag, men af betydning for dem, det drejer sig om.

Når det gælder det socialdemokratiske lovforslag, kan vi derimod ikke støtte. Vi har den opfattelse, at der netop er forskel på personkredsen på de to områder, hvor der, som jeg tror også indenrigsministeren gjorde opmærksom på, når det gælder pensionister, jo er tale om, at man kommer i en ufrivillig situation enten på grund af alder eller på grund af helbred.

Når man melder sig som efterlønsmodtager, er det jo en valgmulighed, man udnytter, en mulighed, man frivilligt går ind i, og derfor forholder det sig anderledes.

Endelig er det jo rigtigt, som det også er sagt, at der jo aldrig har været tænkt på, at disse ordninger i øvrigt skulle have et socialt sigte. Var det tilfældet, skulle det jo ordnes på anden måde, gennem vores sociallovgivning.

I overensstemmelse med vores socialliberale holdning vil vi derfor afvise lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Så har jeg et spørgsmål til de Radikale, og det drejer sig om, hvorvidt der er sammenhæng i de Radikales politik.

Hvis der er sammenhæng i de Radikales politik – som jeg i øvrigt ikke forstår på det her område – må det betyde, at de Radikale vil stille et ændringsforslag til frikommuneloven, hvorefter det omtalte forsøg med at indtage efterlønsmodtagere går ud.

Er det korrekt forstået, at de Radikale vil stille et sådant ændringsforslag i overensstemmelse med, hvad der blev sagt fra talerstolen af de Radikale?

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Hr. Agerschou begrundede jo selv, hvorfor han ikke kunne se sammenhængen. Han forstod nemlig ikke Det Radikale Venstres politik, og det må jeg acceptere og respektere.

Når det gælder forslaget om frikommuner, har vi indtaget en overordentlig åben og liberal holdning til forsøgsvirksomheden – hvad hr. Agerschou også vil vide fra debatter om disse sager – sådan at når der har været et ønske om at igangsætte forsøg, har vi i det

store og hele været positivt indstillet. Det vil vi også være på dette enkeltområde.

Bente Juncker (CD):

Først regeringens lovforslag.

Vi synes, det er udmærket, det, indenrigsministeren kommer med. Vi synes, det er fint, at ejere af tofamiliehuse og de, der ejer en del af en ejendom, kan få lån til en forholdsmæssig del af ejendomsskatterne. Det kan Centrum-Demokraterne gå helt og fuldt ind for.

Dernæst det socialdemokratiske forslag.

Det er jo forunderligt, som vi oplever det her på det sidste – og det vil vi nok opleve indtil sommerferien – at først stemmer Socialdemokraterne for en stramning af ejendomsskatterne, og så kommer de rendende med et forslag, der skal lempe på lidt af det.

Hvis nu ikke Socialdemokraterne havde stemt for de promillegrænser i maj måned 1986, kunne de jo have stemt for regeringens grænser, der var langt mildere, og så havde vi ikke haft alle de problemer, vi har i dag med ejendomsskatterne. Vi ser i dag i Jyllands-Posten, at der finder en ottedobling sted nogle steder. Det ville jo have klædt Jyllands-Posten, hvis den havde skrevet, hvilket flertal det var, der stemte de høje ejendoms-promiller hjem. Det står nemlig ikke i Jyllands-Posten, men det synes jeg i høj grad folk skal have at vide.

Vi har da også stor sympati for efterlønsmodtagere, og jeg kan godt se den linje, der ligger i det socialdemokratiske forslag, med, at lejeværdireglerne kommer ind. Men i CD må vi altså sige, at efterlønsordningen er en arbejdsmarkedsforanstaltning, det er en frivillig ordning, det er en forsikringsordning, og vi kan altså ikke gå med til det.

Poulsgaard (FP):

Fremskridtspartiet kan støtte indenrigsministerens lovforslag.

Hvad angår Socialdemokratiets forslag, stemte vi imod efterlønsordningen i sin tid. Nu har vi altså fået en 37-timers arbejdsuge, og vi kan forudse, at vi snart får 35 timer. Mon ikke det var sådan, at der var mange 60-årige, der godt kunne holde ud at arbejde, til de var 65 år. Vi mener, det er en foranstaltning, vi ikke rigtig har råd til. Det har vi aldrig ment vi havde.

[Poulsgaard]

Nu refererer fru Bente Juncker til aviserne. Det vil jeg også gøre. Vi kan se, hvad bankernes formand siger. Han forudser et underskud næste år på 33–35 mia. kr. Skal dette land ud af moradset, skal vi til at arbejde noget mere.

Man kan have aldrig så megen sympati for efterlønstanken, en lavere pensionsalder og den slags ting, men det er overbudspolitik.

Vi kan ikke støtte det lovforslag.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til lovforslag nr. L 123, om ændring af lov om lån til betaling af ejendomsskatter og om ændring af ligningsloven. (Lån til efterlønsmodtagere), hr. Stavad, har ordet.

Stavad (S):

Jeg vil gerne starte med at takke hr. Ager-schou, som desværre er den eneste, der har givet tilslutning til det socialdemokratiske forslag. Jeg håber, at vi trods alt under udvalgsarbejdet måske kan få nogle oplysninger frem, som kan ændre på det forhold.

Jeg mener, at argumentationen, som den er blevet anvendt i forhold til den afvisning, vi har fået fra både regeringspartierne og Det Radikale Venstre, er forkert, fordi det at indefryse ejendomsskatter jo ikke er en særlig begunstiggelse. Det er ikke noget, der på nogen måde må sammenlignes med at få udbetalt sociale ydelser i øvrigt, som fru Karen Højte Jensen var inde på. Fru Karen Højte Jensen, forstod jeg, mente, at en helt uundgåelig konsekvens af en vedtagelse af det socialdemokratiske forslag måtte være, at efterlønsmodtagerne ville være berettigede til sociale ydelser.

Hvad er det, vi taler om? Vi taler om, at folk får en mulighed for efter eget valg at indefryse et beløb, som bliver forrentet med 1½ pct. under diskontoen, i øjeblikket 5½, men vel at mærke sådan, at de 5½ pct. ikke er fradragsberettigede, og det svarer, hvis vi regner med normale renter, der er fradragsberettigede med 50 pct., til en forrentning på 11 pct.

Der ligger altså ikke nogen vældig store sociale tilskud i denne ordning – for ikke at sige, at der ligger ingen – men vi giver folk en valgmulighed. Vi giver mennesker, der er

gået på efterløn, mulighed for at vælge at indefryse, og dermed giver vi dem et tilbud, som måske betyder, at de vil kunne blive boende i deres eget hus.

Som vi siger i bemærkningerne til det socialdemokratiske forslag, har vi den overordnede holdning, at vi må tilrettelægge vores beskattingsregler i forhold til ejerboligerne således, at man ikke tvinges til på grund af skatteforholdene under normale omstændigheder at skulle forlade sin egen ejerbolig, fordi man bliver efterlønsmodtager eller pensionist.

Hvis man har planlagt den tilværelse, således at huslejen i øvrigt er kommet ned på et niveau, der svarer til den indkomst, man oppebærer, har vi også taget højde for det i forhold til lejeværdireglerne. Vi fik i øvrigt i forbindelse med skattereformen netop taget særligt hensyn til gruppen af efterlønsmodtagere i de regler, vi lavede om maksimal stigning af lejeværdien. Der har vi en helt klar parallel til det, vi foreslår her, hvor de partier, som nu afviser dette forslag, i fællesskab har sagt, at efterlønsmodtagerne i forhold til loftsreglen for lejeværdi skal ind under de samme gunstige regler som alderspensionister og førtidspensionister, der er fyldt 60 år. Derfor er det helt uforståeligt, at man nu afviser denne mulighed, som den enkelte efterlønsmodtager selv kan vælge eller lade være med at vælge.

Så var det spørgsmålet om, hvorvidt efterlønsmodtagere i alle situationer frivilligt vælger efterlønnen, for det var det, der var et hovedargument: for pensionisten er det ikke noget frivilligt, men efterlønnen er noget, man frivilligt vælger sig. Ja, det er vel også et spørgsmål, om det er en rigtig argumentation i alle sammenhænge.

I hvert fald er virkeligheden sådan, at vi her i Folketinget har indrettet vores arbejdsmarkedslovgivning på en sådan måde, at man ikke kan få et jobtilbud, når først man har passeret de 60 år og er blevet berettiget til at oppebære efterløn, til at vælge efterløn, og det betyder i praksis, at personer, der er ledige, og som er fyldt 60 år, og som falder for 26-ugers reglen, ikke har noget valg, men for at opretholde en fornuftig eksistens må vælge efterløn, og derfor er også frivillighedsargumentet flosset i kanten.

[Stavad]

Så kunne man stille spørgsmålet: jamen hvorfor er det så blevet nødvendigt nu – vi har jo ikke haft det hidtil?

Det er bl.a. blevet nødvendigt, fordi satserne for efterlønnen har været fastfrosset bortset fra den lille 2 pct.s regulering, vi fik sidste år, i så lang tid, at efterlønsmodtagernes realindkomst er udhulet så kraftigt, at vi mener, man bør give tilbudet. Jeg kender ægtepar, der kun har én indkomst i form af efterløn. Jeg synes, det måtte være rimeligt at give dem et tilbud som det, vi her foreslår.

Endelig må jeg spørge, hvorfor grænsen hedder 65 år, hvis det er noget meget helligt for regeringspartierne og for Det Radikale Venstre, at det skal være mennesker, som er på pension. Vi har altså i dag en aldersgrænse, der hedder 65, og dermed er alle de 65-årige, som ikke er gået på pension, også berettigede til i dag at abonnere på denne ordning, netop fordi det er en ordning, der ikke rummer indbyggede sociale ydelser, men er en ordning, man i sidste ende må betale for selv.

Til sidst var der det spørgsmål, fru Bente Juncker rejste, med de høje promiller, som var det store problem, nemlig at et flertal uden om regeringspartierne efter visse problemer i maj måned fik stemt en bund og et loft igennem. Derom må jeg sige til orientering for dem, der måtte lytte blandt offentligheden, at det, fru Bente Juncker taler om, er den bundregel, der hedder, at man skal udskrive mindst 6 promille, og at den skal tilpasses med mindst 2 promille. Jeg har læst Jyllands-Posten. Hvis Jyllands-Posten var sandhedsvidne i alle sammenhænge, tror jeg, at verden ville se ringere ud, end den rent faktisk gør.

Virkeligheden er, at man har vedtaget en bund, hvor man minimalt skal udskrive 6 promille, og problemerne opstår absolut ikke de steder, hvor man har promiller af den størrelsesorden, der typisk også er de områder, hvor man har de laveste vurderinger.

Jeg håber som sagt, at vi under udvalgsarbejdet får oplysninger frem, som vil kunne bevæge det flertal, der desværre i dag har sagt nej til det socialdemokratiske lovforslag.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Uanset om indefrysning af ejendomsskatterne formelt kan betragtes som en social ydelse eller ej, er det sådan, at netop også dette område indgår i overvejelserne, når en sagsbehandler i socialforvaltningen skal vurdere de enkelte pensionisters økonomiske forhold. Jeg mener, der er stor forskel på, som også andre ordførere har sagt, om man på frivillig basis har valgt at gå på efterløn eller man er pensionsmodtager ufrivilligt på grund af alder, eller hvad det nu er. Hvordan vil Socialdemokratiet forklare efterlønsmodtagere, at de kun på et enkelt område skal ligestilles med borgere, der modtager social pension? Hvad med alle de andre områder? Jeg mener, det er en sammenblanding, og som jeg nævnte, er der også meget stor forskel på størrelsen af en efterlønsmodtagers og en pensionists udbetalinger. Jeg mener faktisk, at forslaget alt andet lige lægger op til, at efterlønsmodtagere og pensionister skal ligestilles. Formelt gør det det ikke, men det vil i hvert fald vil være en logisk konsekvens, og den kan vi ikke tilslutte os.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg har aldrig hørt noget så hyklerisk, som når hr. Stavad står her og siger, at Socialdemokratiet nu vil sørge for, at efterlønsmodtagere kan blive boende i deres eget hus og derfor skal have lov til at indefryse ejendomsskatterne. Hvad nu, hvis hr. Stavad tænkte over det, når han stemte for forhøjede promiller her i Folketinget?

For det andet må jeg spørge, om det ikke er Socialdemokratiet, der har sørget for, at fradragsretten for ejendomsskatterne ikke mere findes på selvangivelsen. Er det ikke Socialdemokratiet? Men nu vil Socialdemokratiet måske genindføre det. Jeg vil gerne have et svar.

Formanden:

Vi er godt på vej over i en generel skattepolitisk diskussion. Den får ikke lov til at udvikle sig, men jeg vil gerne give ordet til hr. Stavad for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

[Stavad]

Først kan jeg sige til fru Karen Højte Jensen, at jeg ikke ville have nogen problemer ved at forklare efterlønsmodtagerne, at vi giver dem den samme behandling med hensyn til indefrysning af ejendomsskatterne som med hensyn til lejeværdien, bortset fra at der ikke er noget, der egentlig skal forklares, for folk kan selv vælge. Det er jo ikke sådan, at vi presser noget ned over hovedet på én eneste person; derfor mener jeg, at fru Karen Højte Jensens argumentation er forkert.

Fru Bente Juncker stillede et spørgsmål om, hvorvidt Socialdemokratiet ville genindføre fradragsretten, og mindede om, at det var Socialdemokratiet, der havde fjernet den. I den anledning vil jeg minde fru Bente Juncker om, at det var den fradragsret, som Socialdemokratiet indgik et forlig med CD om, som CD efterfølgende fortrød. Derefter gennemførte vi fradragsrettens fjernelse med et flertal uden om CD, men CD medvirkede til alle de andre forslag, der var i miniboligskatteforliget. På den måde kom det til verden. Men det har nu heller aldrig været efterlønsmodtagerne og de laveste indkomster, der har haft den største fornøjelse af fradragsretten for ejendomsskatterne, ligesom det ikke er de laveste indkomster, der har haft den største fornøjelse af de andre former for fradragsret, vi hidtil har haft for toppen af indkomster. Derfor har fru Bente Juncker sammen med Socialdemokratiet gennemført en skattereform.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg takker for tilslutningen til regeringens forslag, og jeg kan konstatere, at Socialdemokratiets forslag ikke har vundet noget flertal for sig under debatten her i dag – det havde jeg egentlig heller ikke forventet.

Men hr. Stavad rejste som Socialdemokratiets ordfører det spørgsmål, om der kunne være forhold at tage hensyn til i forbindelse med stempelafgift, renteaftgift og andet for skadesløsbreve. Jeg har derfor også set på, hvordan den nuværende § 9 i loven ser ud. Den lyder: »De til sikkerhed for lån i henhold til denne lov udfærdigede skadesløsbreve er fritaget for tinglysningsafgifter og andre afgifter til det offentlige.« Hvorvidt der ud fra denne tekst måtte restere nogle problemer af mere speciel natur, skal jeg lade

være usagt – det har jeg ikke overblik over. Hele spørgsmålet om renteaftgift og andre afgifter, som har været under udvikling i de senere år, vil vi gerne vurdere, hvis udvalget ønsker det.

Jeg er i øvrigt meget glad over, at hr. Stavad her fra talerstolen nævnte, at efterlønsmodtagerne i forbindelse med lejeværdifastsættelsen netop fik den fordel, at de blev ligestillet med pensionister. Det er formentlig det, der er det allervæsentligste for efterlønsmodtagerne. De har herigennem fået en betydelig hjælp til at kunne blive boende i eget hus, fordi de lejeværdimæssigt er stillet væsentligt gunstigere end dem, der fortsat er i arbejde, selv om de pågældende måske har den samme eller en lavere indtjening end efterlønsmodtagerne. Derfor er jeg taknemlig over, at hr. Stavad netop har påpeget, at der rent faktisk allerede er givet en betragtelig håndsrækning til efterlønsmodtagerne igennem det skridt, vi tog med hensyn til lejeværdiberegningen.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Kun lige en kort bemærkning for at være sikker på, at det, jeg har sagt, og det, indenrigsministeren konkluderer, ikke bliver misforstået. Det er jo ikke sådan, at efterlønsmodtagerne får den samme lave lejeværdiprocent som folkepensionister. Den hedder for personer over 67 år 1,2, hvor den for andre, også efterlønsmodtagere, også førtidspensionister, hedder 2,5 på samme måde som for alle andre. Men vi har lavet et loft for den stigningstakt, en efterlønsmodtager eller en førtidspensionist over 60 kan blive udsat for, hvilket i praksis betyder, at lejeværdien maksimalt for de allerfleste højst vil kunne stige fra år til år med 1.000 kr., altså en merskat på 500 kr. Der er altså ingen lettelse, som indenrigsministeren kan indkassere, men en mindre stigning end den, man ellers kunne blive udsat for, specielt når vi ser på udviklingen op til den 18. almindelige vurdering. Vi har altså ikke foræret nogen noget, og derfor må indenrigsministeren ikke tage det med, når man i regeringen skal vurdere, om vi skal foretage en regulering af dagpengene, som der stadig væk er behov for, og som også er en del af baggrunden for, at Socialdemokratiet har fremsat dette forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 170:

Forslag til lov om valg til Folketinget.
Af indenrigsministeren (Enggaard).
(Fremsat 15/1 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Indenrigsministeren skriver i fremsættelsestalen, at formålet med lovforslaget er at gennemføre en generel modernisering af folketingsvalglovens regler om forberedelse og gennemførelse af valg. Det mener jeg i meget stor udstrækning også er lykkedes, bl.a. set på baggrund af, at der ikke skulle foretages de helt store principielle ændringer; det har jo ikke været hensigten, og dem er man da også vejet uden om.

Lovforslaget foreslår jo et stort antal ændringer, men rækkekevidden af disse ændringer er ikke voldsomt stor – man kan vel sige, at de har mere praktisk karakter.

Jeg skal knytte nogle bemærkninger til enkelte af de ændringer, der er foreslået.

Forslaget om afskaffelse af stillere for kandidater, der er opstillet af partierne, synes vi faktisk er rimeligt. Det forenkler tingene, og i praksis er det jo også sådan, at partierne har godkendt kandidaterne i forvejen. Vi kan heller ikke se nogen problemer i, at man forhøjer antallet af stillere for de kandidater, der opstiller uden for partierne. Det er trods alt ikke voldsomt mange stillere, der skal skaffes, selv om antallet forhøjes, og kan man ikke samle dette antal stillere, er der i

hvert fald ikke ret store chancer for at blive valgt.

Endvidere skal man heller ikke længere kunne foretage en kombination af partilisteopstilling med sideordnet opstilling. Det synes vi også er en logisk ændring. Det er to forskellige opstillingsformer, og vi synes ikke, det gør noget, hvis den mulighed forsvinder.

Heller ikke forslaget om at anvende personnummeret i stedet for fødselsdato giver os nogen problemer dér, hvor det finder sted.

Så er der spørgsmålet om de store byer, hvor der nu foreslås én valgbestyrelse. Det er muligt, at det er en rigtig fremgangsmåde, men vi vil gerne vurdere det spørgsmål lidt nøjere i udvalget, inden vi tager endelig stilling til det punkt.

Dernæst er der spørgsmålet om nedlæggelse eller oprettelse af afstemningssteder. Her har det været sådan, at en bestemt procentdel af vælgerne har kunnet foreslå flere afstemningssteder oprettet eller modsætte sig nedlæggelse. Den mulighed skal ikke mere være der efter indenrigsministerens forslag. Det er vi en smule skeptiske over for, og vi vil gerne drøfte lidt nærmere med indenrigsministeren, om det nu også er rimeligt, at vi afskærer vælgerne fra at få indflydelse på dette forhold.

Herefter er det indenrigsministeren, der skal bekendtgøre valgdag og tid samt udsende valgkort. Da der kan være visse praktiske fordele ved det, kan vi heller ikke have noget imod det, heller ikke de foreslåede præciseringer af reglerne om stemmeafgivning, når det drejer sig om brevafstemning på plejehjem og støtte til de mennesker, der har brug for det, på valgstederne. Det er en præcisering, der vil give vælgerne den fornødne hjælp og sikkerhed. Vi synes, det er rigtigt, at disse regler bliver præciseret og trukket op.

Forslaget om, at man ved folkeafstemninger ikke mere skal kunne være i tvivl om, at der kun må sættes kryds – »ja« eller »nej« er forbudt – vil vi gerne diskutere lidt nærmere i udvalget; vi er ikke helt overbeviste om, at man skal gå så langt.

Det sidste, jeg vil knytte nogle bemærkninger til, er ikrafttrædelsestidspunktet. Måske kan loven ikke træde i kraft således, at den virker ved det førstkommande folketingsvalg. Men der er også andre bestemmelser i forslaget, og nogle af dem foreslås at træde i kraft